

turkarnes våld. Utan kanoner eller med obetydliga sådana kunna de icke intagas. Man ser derföre äfven montenegrinerna kringgå städerna såsom het gröt. Tschernajeff eller hans underbefälhafvare Stratemirotsch stannade utanför Akpalanka. Alimpitsch står sedan veckor utanför Bjelina, Zachs efterträdare utanför Sienicza, arkimandriten Dutschitsch utanför Novibazar.

Om dessa sistnämnda torde kunna sägas, att tidningsstrategerna gratis gifvit dem i uppdrag att förena sig med montenegrinerna. Ty dessa hafva icke funnits på nära nejder, ehuru visst afståndet mellan deras östligaste gräns och Serbien vid Sienicza är endast 4 mil fogelväg. Men Turkiets andra jernväg går från Saloniki till Mitrovicza, 5 å 6 mil från Novibazar, och landsvägen derifrån leder öfver denna ort och Sienicza till Bosnien, utgörande den enda praktikabla väg, på hvilken turkarne numera kunna komma till detta land eller derifrån. Att afskära den är derföre redan en ganska god strategisk uppgift, som, om den lyckas, på längden måste gifva sakerna i Bosnien en vändning, glädjande för Kuusamo-gubbarne.

94 HERR REDAKTÖR!

Morgonbladet n:o 191, 19. VIII 1876

Emedan jag anser, att också den läsande allmänheten kunde hafva ett ord med angående tidningarnes brottsmålshistorier, anhåller jag förbindligt, att mitt andragande måtte få en blygsam plats i Morgonbladet. Jag manas härtill af dessa dagars erfarenhet, som visar, att allt förblir vid det gamla.

Jag anhåller få tillägga, att om vederbörande redaktioner, såsom det uppgifvits, anse sig böra upprätthålla afskräckningsteorin, så synes det väl onödigt att slösa millioner på förbättringsfängelser. Min tanke är, att ärade redaktioner i denna sak befinna sig i samma ställning, som jag sett en del tidningar i Sverige intaga i frågan om lotteriannonserns införande. De förklara sig villiga att utesluta dessa, så snart »alla» tidningar göra likaledes. Men att ensidigt så förfara, förklara de endast medföra den följd, att prenumerantantalet ökas för de blad, som införa annonserna. Ty en stor allmänhet önskar läsa dem. Så torde också hvarje redaktion hos oss tänka om brottmålsgodbitarne; det finnes väl något blad som ensamt gör dem sig till godo. Men om blott hufvudstadsbladen skulle förena sig om uppoffringen, skulle landsortsbladen nog följa exemplet – till och med gå in på att afskaffa »banditerna», hvilka mig veterligen numera försvunnit ur hela Europa och lefva endast i vårt lands tidningar, i hvilka »en bandit» tillgriper en rökt skinka här, och en annan »bandit» tillagnar sig en fårskinnsfäll der.

Ett beslut att utesluta alla namn ur guvernörernes berättelser och poliskammarens meddelanden borde icke vara påkostande. Ty jag medger, att det kan vara nyttigt att upplysa stulna saker, för att bidraga till deras tillrättaskaffande.

Såsom ett bevekande skäl, hvad de sistnämnda angår, vill jag erinra: Hvar och en, som tagit notis om dessa meddelanden, har säkert anmärkt, att med få undantag stölderna ske »ur oläst rum». Huru många eländiga stackares förderf, denna sakegarenas lättsinniga vårdslöshet, att icke hålla sina rum lästa, under tidernas lopp medfört, är väl oberäkneligt. Skada, att sådane icke kunna straffas med dryga böter! Polisen kunde väl fränsäga sig all möda att söka rätt på, hvad de

bortslarfvat, åtminstone underlåta att meddela härom i tidningarne. Och dessa står det åtminstone fritt att öfva denna rättvisa. Stöderna för veckan skulle då skyldra med en mycket ringa siffra.

J. V. S.

För publicistmötet.

Med rätta yrkar man, att i prestbetyg för frigifna förbrytare brott och straff icke borde utsättas, emedan härigenom deras upprättande försvåras.

Men alla tidningar i alla länder uppsöka girigt och förkunna hvarje försiggånget brott eller rykte derom. Lyckligt det blad, som får första notisen derom. Att beskrifningarna med alla sina detaljer tjena till att förvilda sinnena, göra dem förtrogna med ohyggligheter och förslöa afskyn för desamma, lider väl intet tvifvel. Men en sådan berättelse skulle vara mindre intressant, om icke namnen kunde utsättas icke blott på de mördade, rånade eller bestulna, utan främst den skyldiges eller också blott misstänktes namn. Huru mången frikänd har icke sålunda till häktets elände fått lägga nesan att hafva inför hela landet skyldrat såsom en grof brottsling! Man skonar icke ens en arm ung qvinna, som drivven af blygsel och förtviflan döljer sin barnsbörd och sitt kanske dödfödda eller af bristande vård omkomna foster.

I vårt land går allmänna tidningen i spetsen med guvernörernes rapporter, och alla öfriga blad äro lyckliga af att få aftrycka dem. Man måste tro, att i landet intet annat »märkligt» tilldrager sig, än stölder, dråp, mord och själfmord – interfolierade med några eldsvådor och andra olyckshändelser. Men så hafva vi också ingen årlig brottmålsstatistik, hvars talande siffror (utan namn) kunde lära oss någon själfkänedom. Men detta derhän. Ofta har det redan lyckats tidningarna att gå guvernörernes rapporter i förväg. Men det skadar dock icke att ännu en gång berätta de intressanta nyheterna.

Polisrapporterna i de större städerna bereda den tidningsläsande allmänheten nöjet att oftare få läsa dylika uppbyggliga artiklar, i hvilka den felandes namn aldrig saknas, om också anklagelsen lyder endast på en tillgripen sopqvast. Huru tacksam mot samhället, mot poliskamrarna och tidningsredaktörerne bör icke all den ungdom vara, som sålunda introduceras i det offentliga lifvet! Och hvilken tröst för olyckliga föräldrar och anhöriga att se äran af en familjemedlems stora ryktbarhet på sig återfalla i välvilliga medmenniskors ord och blickar!

Är allt detta från tidningarnas sida rätt eller orätt?

Det lönar icke mödan tala derom, att rätt drastiska brottmåls historier från utlandet gälla för en utsökt krydda. Det kommer sig väl deraf, att sådana i en del utländska blad berättas med en så öfverväldigande talang, i de franska i synnerhet – de amerikanska åter ljuga i nödfall ihop sådana lika talangfullt. – Återgifna här, göra de väl ingen skada, utan tjena blott att uppbygga allmänheten och odla dess smak, hvilken nog öfver allt har en afgjord riktning åt detta håll.

Frågas kan dock är det rätt eller orätt, att tidningarna här i landet gifva densamma näring?

Och vidare: är det afgjordt, att icke många brott fostrats af brottmålshistorierna?